

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชน ของ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาทุ่ง ตำบลผักไหม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาถึง 1.) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพื้นฐาน ลักษณะผู้นำ ลักษณะสมาชิกกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มของสมาชิกโรงสีชุมชน 2.) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชน 3.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพื้นฐาน ลักษณะผู้นำ ลักษณะสมาชิกกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มกับความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชน 4.) เพื่อศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน โรงสีชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มโรงสีชุมชนบ้านนาทุ่ง ตำบลผักไหม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 42 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ สัมภาษณ์ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนค่าสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการ พิสูจน์สมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน โพรบคัล โมเมนต์

ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มโรงสีชุมชนบ้านนาทุ่ง

สมาชิกกลุ่มโรงสีชุมชนบ้านนาทุ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 40 – 49 ปี อายุเฉลี่ย 51.2 ปี สมาชิกส่วนมากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพหลัก คือ ทำนา อาชีพรอง เลี้ยงวัว ส่วนใหญ่มีจำนวนอาชีพ 3 อาชีพ จำนวนอาชีพเฉลี่ย 3.4 มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 58,000 บาท/ปี มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 11 – 20 ไร่/ครัวเรือน ร้อยละ 52.4 พื้นที่ถือครองทั้งหมดเฉลี่ย ร้อยละ 19.2 มีพื้นที่เป็นของตนเอง ระหว่าง 11 – 20 ไร่/ครัวเรือน ร้อยละ 42.9 มีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย ร้อยละ 16.5 พื้นที่เช่า ระหว่าง 11 – 20 ไร่/ครัวเรือน ร้อยละ 9.5 มีพื้นที่เช่าเฉลี่ย ร้อยละ 16.5 ลักษณะการถือครองพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ของตนเอง ร้อยละ 81.0 และพื้นที่ของตนเองร่วมกับเช่า ร้อยละ 19.0 มีผลผลิตข้าวระหว่าง 3.1 – 6.0 ตัน ผลผลิตข้าวเฉลี่ย 5.1 ตัน การจัดการผลผลิตข้าว สมาชิกทุกคนเก็บผลผลิตข้าวไว้บริโภคในครัวเรือนให้เพียงพอ ก่อนนำไปจำหน่าย และเก็บไว้ทำเมล็ดพันธุ์ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5 ปี ร้อยละ 97.6 เฉลี่ย 4.9 ปี เหตุผลในการเป็นสมาชิกที่มาก

ที่สุด คือ ความพึงพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ ร้อยละ 88.1 และที่ระบุน้อยที่สุด คือ ได้ช่วยเหลือคนในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นในท้องถิ่น คือ สมาชิกทุกคนเป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มรถชุมชน กลุ่มสถาบันการเงิน และเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้อยที่สุด ร้อยละ 40.5

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อผู้นำกลุ่มโรงสีชุมชน

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อผู้นำ พบว่า ในด้านคุณสมบัติผู้นำ สมาชิกมีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ผู้นำมีความเสียสละต่องานอย่างสม่ำเสมอ คะแนนเฉลี่ย 4.5 มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดีเยี่ยมเข้มแข็งมีไหวพริบรอบรู้ทันเปิดเผยปรับตัวในสภาวะต่างๆ ได้ และมีการวางแผนในการทำงาน คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีวิธีการหรือกิจกรรมที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าของกลุ่ม เช่น คูงาน ส่งสินค้าขาย คะแนนเฉลี่ย 4.3 ด้านความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับในเป้าหมายกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ผู้นำกลุ่มจะมีการประชาสัมพันธ์ชักชวนให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ คะแนนเฉลี่ย 4.4 และด้านความซื่อสัตย์ของผู้นำ มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ไม่คดโกงเอาเปรียบสมาชิก คะแนนเฉลี่ย 4.3

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อสมาชิกกลุ่มโรงสีชุมชน

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อสมาชิก พบว่า ในด้านคุณสมบัติของสมาชิก มีระดับเห็นด้วยมาก คือ มีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตย คะแนนเฉลี่ย 4.1 ด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์กลุ่ม มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ การรวมหุ้นทำโรงสี ช่วยลดการเอาเปรียบพ่อค้าคนกลาง คะแนนเฉลี่ย 4.4 และประโยชน์ของกลุ่มคือประโยชน์ของสมาชิก คะแนนเฉลี่ย 4.3 ด้านความซื่อสัตย์ของสมาชิก มีระดับเห็นด้วยมาก คือ มีความโปร่งใสในการทำงาน คะแนนเฉลี่ย 4.2 และด้านการประเมินผลงานของกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยมาก คือ แสดงความคิดเห็นต่อการทำงานผู้นำ และแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมกลุ่ม คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.1

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการบริหารจัดการกลุ่มโรงสีชุมชน

ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ในด้านการกำหนดรูปแบบและภารกิจของกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีการแบ่งส่วนงานแต่ละส่วนได้ชัดเจน และการควบคุมงานทุกส่วนมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน คะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.3 ด้านการจัดสรรเงินของ

กลุ่ม มีระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีการจัดหาแหล่งเงินมาเพื่อใช้ในกิจกรรมได้ คะแนนเฉลี่ย 4.3 ด้านความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งหน้าที่ มีระดับเห็นด้วยมาก คือ เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับคนที่ปฏิบัติงานเสมอ คะแนนเฉลี่ย 4.2 ด้านความเพียงพอของเครื่องมือเครื่องใช้ของกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยมาก คือ กลุ่มสามารถหาวัสดุ อุปกรณ์มาทดแทนได้ทันเวลาที่ต้องการใช้และทันสมัย เหมาะกับงาน คะแนนเฉลี่ย 3.9 ด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยมาก คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม และสมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.1 ด้านการจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่ม มีระดับเห็นด้วยมาก คือ การให้ข่าวสารและความรู้ทางการตลาดแก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ คะแนนเฉลี่ย 4.1 และด้านการได้รับการยอมรับจากภายนอก กลุ่มมีระดับเห็นด้วยมาก คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเพิ่มขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และการได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ จัดหางบประมาณเพื่อเพิ่มวัสดุ อุปกรณ์ให้ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.2

ผลการดำเนินงานของโรงสีชุมชน

ความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานกลุ่ม พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกมีระดับเห็นด้วยมาก คือ การส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวปลอดสารเคมี ส่งผลให้คนในชุมชนผู้ปลูกข้าวปลอดภัยสุขภาพมากขึ้น และการส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวปลอดสารเคมี ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น คะแนนเฉลี่ย 4.1

การทดสอบสมมติฐาน

ผลการพิสูจน์สมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะพื้นฐานของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของโรงสีชุมชน

ลักษณะพื้นฐานของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวนอาชีพของสมาชิก รายได้ทั้งหมด

ผลการวิจัย พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวนอาชีพของสมาชิก รายได้ทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโรงสีชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์กับการผลดำเนินงานของโรงสีชุมชน

ปัจจัยด้านลักษณะผู้นำ ประกอบด้วย คุณสมบัติของผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ ความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่มของ การให้การสนับสนุนรายบุคคลของผู้นำ และความซื่อสัตย์ของผู้นำ

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม และความซื่อสัตย์ของผู้นำ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม และความซื่อสัตย์ของผู้นำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .310 และ .350 ส่วนคุณสมบัติของผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ และการให้การสนับสนุนรายบุคคลของผู้นำ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านลักษณะสมาชิกกลุ่มมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของโรงสีชุมชน

ปัจจัยด้านลักษณะสมาชิกกลุ่ม ประกอบด้วย คุณสมบัติของสมาชิก ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ความซื่อสัตย์ของสมาชิก และการประเมินผลงานของกลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า คุณสมบัติของสมาชิก ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ความซื่อสัตย์ของสมาชิก และการประเมินผลงานของกลุ่ม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคุณสมบัติของสมาชิก ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ความซื่อสัตย์ของสมาชิกกลุ่ม และการประเมินผลงานของกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .356 , .540, .469 และ .392 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่มมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของ โรงสีชุมชน

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ประกอบด้วย การกำหนดรูปแบบและภารกิจของกลุ่ม การจัดสรรเงินของกลุ่ม ความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งหน้าที่ ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ของกลุ่ม การใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม การจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่ม และการได้รับการยอมรับจากภายนอกกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดรูปแบบและภารกิจของกลุ่ม การจัดสรรเงินของกลุ่ม ความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งหน้าที่ การใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม และการจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่ม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานโรงสีชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการกำหนดรูปแบบและภารกิจของกลุ่ม การจัดสรรเงินของกลุ่ม ความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งหน้าที่ การใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม และการจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .359, .419, .397, .551 และ .531 ตามลำดับ ส่วนความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ของกลุ่ม และการได้รับการยอมรับจากภายนอกกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโรงสีชุมชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับ เป้าหมายกลุ่มของผู้นำ ความซื่อสัตย์ของผู้นำ คุณสมบัติของสมาชิก ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ความซื่อสัตย์ของสมาชิก และการประเมินผลงานของกลุ่ม การกำหนดรูปแบบและภารกิจของกลุ่ม การจัดสรรเงินของกลุ่ม ความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งหน้าที่ การใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม การจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของโรงสีชุมชน ส่วนลักษณะพื้นฐานของสมาชิก คุณสมบัติของผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ การให้การสนับสนุนรายบุคคลของผู้นำ ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ของกลุ่ม และการได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก ไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงสีชุมชน เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงสีชุมชนมากที่สุด คือ การใช้ข้อมูลข่าวสารของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมคิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาและเข้าใจระบบการดำเนินงานของกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของโรงสีชุมชน
2. ควรจัดการระบบบริหารและโครงสร้างการทำงานของโรงสี โดยคณะกรรมการควรจะเลือกจากสมาชิก ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม จัดบุคคลให้เหมาะกับตำแหน่งงาน บุคคลควรจะมีความพร้อม ความรับผิดชอบ และสามารถประสานงานกับบุคคลทั้งในและนอกหน่วยงานได้
3. ควรมีการจัดระบบการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้เอื้อประโยชน์และสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เช่น การมีโรงสีชุมชน โรงปุ๋ยชีวภาพร้านค้าชุมชน รถชุมชนและสวัสดิการชุมชน ซึ่งกลุ่มกิจกรรมเหล่านี้สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพที่มั่นคง ลดการพึ่งพาจากภายนอก
4. ควรมีการสร้าง ความเข้าใจให้กับสมาชิก ในเรื่องความซื่อสัตย์ในการทำงาน การปกป้อง ดูแลผลประโยชน์ของกลุ่ม เพราะทุกอย่างของกลุ่มก็คือของสมาชิก หากสมาชิกร่วมกันรักษาและช่วยกันตรวจสอบการทำงานของกลุ่ม ทั้งระบบงาน ระบบเงิน จะทำให้กลุ่มสามารถดำรงอยู่และสมาชิกได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่
5. ควรมีการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ของโรงสี ให้ดีขึ้น เช่น การจัดหางบประมาณเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์โรงสี จัดซื้ออุปกรณ์ในโรงสีให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับการดำเนินงาน และให้คงอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
6. การทำงานของกลุ่ม ผู้นำชุมชน และส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทในการทำงานกับกลุ่ม เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาชุมชน ให้คนในหมู่บ้านเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกให้มากขึ้นเพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือคนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง ซึ่งการพัฒนา กิจกรรมกลุ่มให้ก้าวหน้า ต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิก และคนในชุมชนด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าการบริหารงานใน โรงสีและผู้ที่สามารถทำงานในโรงสีได้อย่าง สม่่าเสมอมีจำนวนน้อย แต่การดำเนินงานและกิจกรรมโรงสียังต้องการคนทำงานสม่่าเสมอ จึง น่าจะมีการวิจัยในเรื่อง การสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหรือมา เป็นคณะกรรมการ โรงสี

2. การศึกษาครั้งต่อไป ควรวิจัยการทำนาเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจรของกลุ่ม ตั้งแต่การ ทำวัตถุประสงค์ใช้เอง การร่วมกันทำนา การนำข้าวเกษตรอินทรีย์มาแปรรูป และการตลาด เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลให้กลุ่ม โรงสีชุมชนพัฒนาและเป็นแบบอย่างให้ชุมชนอื่นต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเรื่อง กิจกรรมกลุ่มต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มออม ทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาทุ่ง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนี้พัฒนาไปได้และเพื่อ เป็นแบบอย่างในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

4. ควรมีการวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โรงสีชุมชน ของโรงสีชุมชน อื่นๆ ในเขตอีสาน และวิจัยเปรียบเทียบกับโรงสีชุมชนบ้านนาทุ่ง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงสี ชุมชนอื่นต่อไป